

โครงการรณรงค์ลดการเผาฟางข้าว ใบอ้อย เพื่อลดปัญหาหมอกควัน
และค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก pm ๒.๕
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแสมสาร อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยภูมิประเทศและภูมิอากาศของประเทศไทย อยู่ในที่ตรงที่เหมาะสมแก่การทำ
การเกษตรเขตร้อนทุก รูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกข้าวประเทศไทยนับ ได้ว่าเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของโลกและยัง
เป็นประเทศหลักในการปลูกข้าวเพื่อการส่งออกอันดับต้นๆของโลกมาถึง

วันนี้นอกจากความเชี่ยวชาญในการปลูกข้าวเพื่อการ บริโภคและการส่งออกแล้วประเทศไทยยังต้อง
มีความ รับผิดชอบในการช่วยลดภาวะโลกร้อนหรือภาวะอากาศ การเปลี่ยนแปลงข้าว จำนวนมหาศาลที่ประเทศไทย
ผลิต ออกมาแต่ละปี หลังฤดูเก็บเกี่ยวในส่วนที่เหลือจากการ เกี่ยวข้าวคือ "ฟางข้าว" จำนวนมหาศาลเช่นกันโดยฟาง
ข้าวที่ได้หลังจากปลูกข้าวขึ้นเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มี การจัดการที่ดีและเหมาะสมเท่าที่ควร และเลือกใช้วิธี "เผา
ทำลาย" ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างมลภาวะทางอากาศอย่างมากนับเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดภาวะโลกร้อนจาก
ภาคเกษตรกรรมอีกด้วย จากการศึกษาข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จากภาคเกษตรมีที่มาจากหลายแหล่งอาทิ
ระบบย่อย อาหารของปศุสัตว์ การทำนาข้าว การทำไร่อ้อย การเผาเศษซากพืชการ ใช้ปุ๋ยและการหายใจของดิน เป็น
ต้นจากข้อมูลของ คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ Intergovernmental Panel
on Climate Change (IPCC) พบว่าในช่วงระหว่างปี ๑๙๙๐-๒๐๐๕ ประเทศกำลังพัฒนาปล่อยก๊าซเรือนกระจกจาก
ภาค เกษตรกรรมเพิ่มขึ้น ๓๒% ขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วมีการ ปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรกรรมลดลง
๑๒% และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรของ ประเทศไทยคิดเป็น ๑๓%

ทั้งนี้จากการกรมควบคุมมลพิษ พบว่าพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวและมีการเผาฟางข้าวมากที่สุด ในประเทศไทยมีถึง ๑๓ จังหวัดซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคกลาง เช่น ชัยนาท ลพบุรี สุพรรณบุรี อยุธยา เป็นต้นที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการทำเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้นใน ประเทศกำลังพัฒนาเพื่อผลิตอาหารให้เพียงพอต่อ ประชากรที่เพิ่มมากขึ้น สำหรับปริมาณฟางข้าวที่ ประเทศไทยผลิตออกมาแต่ละปี มากถึง ๕๐-๖๐ ล้านตันต่อ ปี และสร้างก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาออกสู่โลกมากถึง ๒๗ ล้านตันกิโลกรัมคาร์บอน ไนโตรเจนที่ สูญเสียไปจากการเผาทำลาย ๔๖๒ ล้านกิโลกรัมและ ไนโตรเจนฝุ่นละอองที่เกิดขึ้น ๑๐๐-๓๐๐ ล้านกิโลกรัม

ช่วงระยะเวลาที่เกษตรกรนิยมเผาฟางข้าวจะเริ่ม หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวประมาณปลายเดือนมกราคม เป็นต้นไปและการไถพรวนดินจะทำในเดือนเมษายน ต่อจากนั้นจะหว่านข้าวก่อนเทศกาลสงกรานต์ เมื่อเข้าฤดูฝน ฝนจะตกและทำให้ต้นข้าวงอกใหม่ประมาณเดือน พฤษภาคมและจะเก็บเกี่ยวอีกที่ต้นเดือนธันวาคมไปถึง ต้นเดือนมกราคม ทำให้ต้นข้าวอ่อนแอและไม่ เจริญงอก งามเท่าที่ควร ถ้าไถกลบฟางก็จะมีปัญหาข้าวไม่ค่อยงอก และเจริญเติบโตไม่ดี หากไม่ใช้วิธีการเผาฟางข้าว วิธีการ ไถกลบเป็นวิธีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุดแต่ วิธีการนี้ต้องอาศัยเวลาในการย่อยสลายเพื่อให้ อินทรีย์วัตถุในดินได้ย่อยสลายอย่างสมบูรณ์และเกิดแร่ ธาตุอาหารในดินสำหรับการปลูกข้าวครั้งใหม่ได้ ถ้าการย่อยสลายฟางข้าวไม่สมบูรณ์และเริ่มการปลูกข้าวครั้ง ใหม่ทันที ข้าวจะไม่โตและตายในที่สุด ดังนั้นการมี เครื่องจักรกล รถไถที่มีประสิทธิภาพในการไถกลบตอซัง นับเป็นวิธีที่ดีอีกวิธีหนึ่ง

๒. ผลกระทบที่จะเกิดจากการเผาฟางตอซังและเศษ วัสดุทางการเกษตร

- ทำให้พื้นที่เพาะปลูกเสื่อมโทรมผลผลิต อินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน
- ทำลายโครงสร้างดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก พืชลงอย่างต่อเนื่องทุกปี
- ก่อให้เกิดเขม่าควัน เถ้า ฝุ่นละออง ก๊าซพิษ ส่งผล เสียต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- ส่งผลให้เกิดการเสียสมดุลธรรมชาติ อากาศร้อน ขึ้น

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการไถกลบตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร

ด้วยเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพ

๑. โครงสร้างดินมีความอุดมสมบูรณ์ แร่ธาตุอาหารในดินเพิ่มมากขึ้น ไม่สร้างมลพิษทางอากาศ สะอาดปลอดภัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใส่ปุ๋ยหมักมีอินทรีย์วัตถุ แร่ธาตุ ฟอสฟอรัส โพแทสเซียมในดินเพิ่มมากขึ้นและช่วยในการย่อยสลายได้เร็วขึ้น การใส่น้ำสกัดชีวภาพมีอินทรีย์วัตถุ แร่ธาตุฟอสฟอรัส โพแทสเซียมในดินเพิ่มมากขึ้นและช่วยในการย่อยสลายได้เร็วขึ้น

๒. การเพิ่มมูลค่าจากการหาประโยชน์จากฟางข้าว น่าจะเป็นแรงจูงใจหลักให้เกษตรกรในการสร้างรายได้ ฟางข้าวที่มีประโยชน์มากมายเช่น นำไปเลี้ยงสัตว์ คลุมหน้าดินรักษาความชุ่มชื้น ใช้ในการเพาะเห็ด ปัจจุบันมีเทคโนโลยีใหม่ๆนำเอาฟางข้าวไปใช้ เป็นชีวมวลทางเลือกเสริมเชื้อเพลิงจำพวกแกลบและกาก อ้อยที่โรงงานน้ำตาล และโรงสีข้าวมีความต้องการสูงและราคาเริ่มสูงขึ้นหรือทำเป็นน้ำมัน ชีวภาพ Bio oil อีกด้วย

